

PR. 470/18.11.15
CSN; 2j

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4831 din 04.12 2015

La nr.470 din 18 noiembrie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

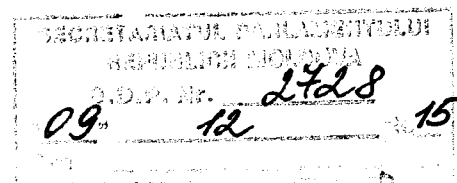
Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru completarea Legii nr.273-XIII din 9 decembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Anexă:

- 1) Raportul de expertiză anticorupție - 2 (două) file,
- 2) Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru completarea Legii nr.273-XIII din 9 decembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (art.3/1 alin.(2) lit.y)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul este elaborat în scopul instituirii unor norme ce vor garanta dreptul de deținere echitabilă a pașapoartelor diplomatice de către unele categorii de persoane cu funcție de demnitate publică (Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului și Prim-ministru). Astfel, prin proiect se propune retragerea dreptului de a beneficia de pașaport diplomatic pentru categoriile sus-menționate, în caz de demitere din funcție pentru săvârșirea unor fapte prin care s-au încălcat prevederile Constituției Republicii Moldova, precum și pentru demisia în legătură cu exprimarea votului de neîncredere Guvernului de către Parlament.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de către autor în favoarea promovării proiectului justifică necesitatea înaintării acestuia spre aprobare.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul a fost elaborat în scopul sporirii responsabilității în cadrul exercitării unor funcții de demnitate publică, ceea ce corespunde interesului public general.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a părților interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Articol unic potrivit proiectului - „... Prevederile date nu se extind asupra cetățenilor Republicii Moldova care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova, de Președinte al Parlamentului, de Prim-ministru, în caz de demitere din funcție în legătură cu săvîrșirea unor fapte prin care s-au încălcat prevederile Constituției, de revocare sau demisie în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament”.

Cu referire la funcția de Prim-ministru menționăm că utilizarea sintagmei „revocare sau demisie în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament” este inoportună în cadrul proiectului, iar la aplicare aceasta va crea un conflict al normelor de drept cu prevederile Legii nr.64 din 31.05.1990 cu privire la Guvern. Astfel, potrivit art.27 din Legea nr.64/1990 „Prim-ministrul Republicii Moldova: ... 8) în cazul în care unul din miniștri nu își exercită atribuțiile conform legislației, este în drept să înainteze Președintelui Republicii Moldova propunere privitor la revocarea acestui ministru”. În același context, art.29 din Legea sus-citată stabilește că „Funcția de membru al Guvernului și împuternicirile membrului Guvernului încetează în cazul demisiei, revocării, incompatibilității funcției sau decesului”. Astfel, cu referire la executiv menționăm că revocarea din funcție poate fi aplicată doar miniștrilor și altor membri ai Guvernului la solicitarea Primului-ministru.

În ce privește Prim-ministrul Republicii Moldova acesta poate fi doar demisionat în condițiile

statuate la art.6 „Demisionarea Prim-ministrului conduce la demisionarea Guvernului în componență deplină. Guvernul își dă demisia în cazul în care: 1) Parlamentul și-a exprimat neîncrederea în Guvern conform art.106 și 106/1 din Constituție; 2) Prim-ministrul a demisionat sau a decedat; 3) a fost ales un nou Parlament (la prima lui ședință)”. Mai mult ca atât, drept urmare a exprimării votului de neîncredere a Parlamentului față de Guvern, Constituția Republicii Moldova prevede exclusiv demisionarea Guvernului (art.106), și nicidecum „revocarea Primului-ministru”.

Cu referire la funcția de Președinte al Parlamentului, atenționăm că potrivit art.11 din Legea nr.797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului “Președintele Parlamentului poate fi revocat înainte de termen la cererea fracțiunii parlamentare care l-a propus sau a 1/3 din numărul deputaților aleși”. Prin urmare, norma propusă trebuie redată, astfel încât să se reglementeze clar că “revocarea din funcție” este aplicată exclusiv pentru funcția de Președinte al Parlamentului și nicidecum, “în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament”.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a completa după sintagma „în caz de demitere” cu sintagma „sau revocare” și de a exclude sintagma „revocare sau” din contextul normei propuse.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Articol unic potrivit proiectului - „... Prevederile date nu se extind asupra cetățenilor Republicii Moldova care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova, de Președinte al Parlamentului, de Prim-ministru, în caz de demitere din funcție în legătură cu săvîrșirea unor fapte prin care s-au încălcat prevederile Constituției, de revocare sau demisie în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament”.

Optăm pentru o extindere a acțiunilor normei propuse nu doar asupra cetățenilor citați (Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului și Prim-ministru), ci și asupra soțiilor/soților acestora. Necesitatea acestei extinderi rezidă din temeiul acordării pașapoartelor diplomatice statuate la art.3/1 alin.(2) lit.y) din Legea nr.273-XIII/1994. Astfel, odată ce Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Parlamentului și Prim-ministrului li se vor retrage pașapoartele diplomatice ca urmare a faptelor descrise în proiect, prin urmare, păstrarea în continuare acestor pașapoarte de către membrii familiei persoanelor vizate este inoportună și neargumentată.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a completa după sintagma „de Prim-ministru,” cu sintagma „precum și soțiilor/soților acestora”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
04 Decembrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru completarea Legii nr.273-XIII din 9 decembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (art.3/1 alin.(2) lit.y)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Articol unic potrivit proiectului - „ ... Prevederile date nu se extind asupra cetățenilor Republicii Moldova care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova, de Președinte al Parlamentului, de Prim-ministru, în caz de demitere din funcție în legătură cu săvârșirea unor fapte prin care s-au încălcat prevederile Constituției, de revocare sau demisie în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament”.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Cu referire la funcția de Prim-ministru menționăm că utilizarea sintagmei „revocare sau demisie în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament” este inoportună în cadrul proiectului, iar la aplicare aceasta va crea un conflict al normelor de drept cu prevederile Legii nr.64 din 31.05.1990 cu privire la Guvern. Astfel, potrivit art.27 din Legea nr.64/1990 „Prim-ministrul Republicii Moldova: ... 8) în cazul în care unul din miniștri nu își exercită atribuțiile conform legislației, este în drept să înainteze Președintelui Republicii Moldova propunere privitor la revocarea acestui ministru”. În același context, art.29 din Legea suscitată stabilește că „Funcția de membru al Guvernului și împuternicirile membrului Guvernului încetează în cazul demisiei, revocării, incompatibilității funcției sau decesului”. Astfel, cu referire la executiv menționăm că revocarea din funcție poate fi aplicată doar miniștrilor și altor membri ai Guvernului la solicitarea Primului-ministru.	Recomandăm autorului de a completa după sintagma „în caz de demitere” cu sintagma „sau revocare” și de a exclude sintagma „revocare sau” din contextul normei propuse.

			În ce privește Prim-ministrul Republicii Moldova acesta poate fi doar demisionat în condițiile statuate la art.6 „Demisionarea Prim-ministrului conduce la demisionarea Guvernului în componență deplină. Guvernul își dă demisia în cazul în care: 1) Parlamentul și-a exprimat neîncrederea în Guvern conform art.106 și 106/1 din Constituție; 2) Prim-ministrul a demisionat sau a decedat; 3) a fost ales un nou Parlament (la prima lui ședință)”. Mai mult ca atât, drept urmare a exprimării votului de neîncredere a Parlamentului față de Guvern, Constituția Republicii Moldova prevede exclusiv demisionarea Guvernului (art.106), și nicidecum „revocarea Primului-ministru”. Cu referire la funcția de Președinte al Parlamentului, atenționăm că potrivit art.11 din Legea nr.797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului “Președintele Parlamentului poate fi revocat înainte de termen la cererea fracțiunii parlamentare care l-a propus sau a 1/3 din numărul deputaților aleși”. Prin urmare, norma propusă trebuie redată, astfel încât să se reglementeze clar că “revocarea din funcție” este aplicată exclusiv pentru funcția de Președinte al Parlamentului și nicidecum, “în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament”.	
2	Articol unic potrivit proiectului - „ ... Prevederile date nu se extind asupra cetățenilor Republicii Moldova care au	Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Optăm pentru o extindere a acțiunilor normei propuse nu doar asupra cetățenilor citați (Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului și Prim-ministru), ci și asupra	Recomandăm autorului de a completa după sintagma „de Prim-ministru,” cu sintagma

ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova, de Președinte al Parlamentului, de Prim-ministru, în caz de demitere din funcție în legătură cu săvârșirea unor fapte prin care s-au încălcat prevederile Constituției, de revocare sau demisie în legătură cu exprimarea neîncrederii Guvernului de către Parlament”.		soțiilor/soților acestora. Necesitatea acestei extinderi rezidă din temeiul acordării pașapoartelor diplomatice statuate la art.3/1 alin.(2) lit.y) din Legea nr.273-XIII/1994. Astfel, odată ce Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Parlamentului și Prim-ministrului li se vor retrage pașapoartele diplomatice ca urmare a faptelor descrise în proiect, prin urmare, păstrarea în continuare acestor pașapoarte de către membrii familiei persoanelor vizate este inoportună și neargumentată.	„precum și soțiilor/soților acestora”.